

AKTIVITETER FRA FAFO ØSTFORUM

FAFOKONFERANSEN 2011

**Fafo Østforum seminar 23. mars kl 14-16.**

Allmenngjøring av tariffavtaler – status og utfordringer er tittelen på vårens første seminar. Innledninger ved Tariffnemdas leder Håvard Holm (bildet) og Sigve Knudsen fra Petroleumstilsynet. Deretter

blir det paneldebatt med representanter fra partene, deriblant: Petter Furulund (administrerende direktør i NHO Service), Tore M. Sellæg (direktør for arbeidslivsavdelingen, Norsk Industri), Anders Skattkjær (1. nestleder i Fellesforbundet) og Jan Olav Andersen (leder av forhandlingsavdelingen i EL & IT Forbundet).

[Seminarprogram](#)

[Påmelding via web innen 22. mars](#)

Foto: Håvard Sæbø

**Ny bok om utsendte arbeidstakere:**

Creemers, Jan (2011), *In search of cheap labour in Europe. Working and living conditions of posted workers*. I denne boka analyseres teori og praksis når det

gjelder regler for utsendte arbeidstakere i Europa. Boka er skrevet med utgangspunkt i 12 landstudier, deriblant Norge. Den norske landstudien er skrevet av Fafoforsker Line Eldring. [Les mer om boken](#) Se også nettsiden til [Construction Labour Research](#)

**Lysark fra Fafokonferansen: Ny kamp om migrasjon, arbeidsliv og velferd - høyredreining i Europa?**

Hva står på spill hvis Norge går mot høyre? 450

personer var til stede i Oslo Kongressenter da Jens og Erna møttes til duell på Fafokonferansen om morgendagens arbeidsliv, velferdsstat og integreringspolitikk. [Lysark](#)

Innlegg i Aftenposten 02.03.11:

Jens Stoltenberg: [En fellesskapsmodell](#)

Erna Solberg: [Har ingen garantier](#)

Foto: Solberg: CF-Wesenberg/kolonihaven.no

Stoltenberg: Bjørn Sigurdson, Scanpix/Statsministerens kontor

Fafo kartlegger renholdsbransjen. Økt kunnskap om renholdsbransjen i Norge skal bli resultatet: Fafo starter nå et kartleggingsprosjekt som løper frem til midten av juni, som en del av et trepartsarbeid mellom Regjeringen og partene i arbeidslivet. (NHO Service, 08.03.11) [Les mer](#)

NYHETSSAKER FRA VÅR NYHETSTJENESTE

ALLMENNGJØRING OG SOSIAL DUMPING

[Temaside om allmenngjøring](#)

Foreslår færre krav for å innføre minstelønn. Norsk fagbevegelse sliter med å bruke ett av de viktigste verktøyene mot sosial dumping:

Fellesforbundet Allmenngjøring av tariffavtaler. Fellesforbundet vil derfor endre loven, med håp om at det blir lettere å rydde opp i bransjer med mange useriøse aktører. Med utgangspunkt i en ny rapport fra Kjell A. Skjærvø, vil Fellesforbundet få med LO på en debatt om innholdet i rapporten, og hvordan lov om allmenngjøring bør se ut i framtida. (Magasinet, 01.03.11) [Les mer](#) Last ned rapporten [Et alternativ til dagens allmenngjøringsordning](#)



LO og Frp fortsatt uenige - om blant annet solidaransvar og allmenngjøring.

LO-leder Roar Flåthen konstaterer at det fortsatt er stor avstand mellom LO og

Frp på sentrale politikkområder. I følge Flåthen er det særlig tre områder som er problematiske med Frps politikk. Ett av områdene er virkemidler i kampen mot sosial dumping: Frp har tidligere gått imot solidaransvar, og motsatt seg forslag som letter adgangen til allmenngjøring av tariffavtaler. (LO, 24.02.11) [Les mer](#)

Eksempler på tiltak mot sosial dumping



Arbeidsgruppe mot sosial dumping.

På møtet i Arbeids- og pensjonspolitisk råd 1. mars ble det bestemt å opprette en partssammensatt arbeidsgruppe som skal vurdere tiltak mot sosial dumping i offentlig sektor, med særlig vekt på kommunesektoren. Arbeidsminister Hanne Bjurstrøm ønsker en hurtigarbeidende gruppe som skal være ferdig med sitt arbeid før sommeren 2011. Konkret mandat vil være klart i løpet av kort tid. (Arbeidsdepartementet, 02.03.11) [Les mer](#) Se også: [Skal vurdere bemanningsselskapene](#) (Kommunal Rapport/NTB, 01.03.11)

ESA godkjenner norske tiltak mot sosial dumping.

Dette er svært gode nyheter, sier arbeidsminister Hanne Bjurstrøm etter at EFTAs overvåkningsorgan ESA har godtatt den norske ordningen med solidaransvar, innsynsrett for tillitsvalgte og påseplikt. - Vi hadde gjort grundige vurderinger av tiltakene og forholdet til EØS-retten på forhånd, og jeg er glad for at ESA er enig i at vi kan opprettholde disse viktige tiltakene mot sosial dumping, sier statsråden. - Avsløringene i bemanningsbransjen viser at sosial dumping foregår i betydelig omfang, påpeker hun. (Arbeidsdepartementet, 06.03.11) [Les mer](#) Se også: [ESA godtar solidaransvar](#) (LO-Aktuelt, 03.03.11)



NHO vil ha lovfestet minstelønn for å motvirke sosial dumping.

NHO-sjef John G. Bernander mener lovfestet minstelønn er løsningen i kampen mot sosial dumping. Det provoserer fagbevegelsen. Deres største skrekk er at lønnen skal bestemmes av politikere. - I det organiserte arbeidslivet viser LO og vi ansvar for at det er en anstendig lønn. Men de som faller utenfor, bør også få et sikkerhetsnett gjennom en nasjonal minstelønn, sier Bernander (NRK, 09.03.11). [Les mer](#) *Se også sakene til høyre*

Fagbevegelsen får rettslig drahjelp. Store deler av fagbevegelsen krever at organisasjoner får rett til å reise privat straffesak mot grov utnytting av ansatte. Lagdommer Rune Bård Hansen støtter forslaget. På Manifest Analyses årskonferanse viste han til at media stadig melder om sosial dumping, mens det bare ble anmeldt to saker siste år på dette grunnlaget. Altfor få blir straffet for slike forhold, mente han, og kritiserte offentlige myndigheter for at lovene og rettsapparatet ble brukt alt for passivt. (LO-Aktuelt, 01.03.11) [Les mer](#)

Vurderer strengere sanksjoner mot sosial dumping.

– I den kommende arbeidsmiljømeldingen vil vi foreslå å styrke Arbeidstilsynets sanksjoner overfor kommunene slik at tilsynet kan gripe inn med stansing og tvangsmulkt ved sosial dumping, sier arbeidsminister Hanne Bjurstrøm. Hun understreker også at regjeringen har styrket Arbeidstilsynet merkbart de siste årene. Før denne saken dukket opp hadde Arbeidstilsynet planlagt tilsyn med 25 sykehjem i Oslo, ett av dem var Ammerudlunden. (Arbeidsdepartementet, 24.02.11) [Les pressemeldingen](#) Se også: [Arbeidstilsynet politianmelder Adecco Helse](#) (VG, 25.02.11)



Storaksjon mot vikarbyråene.

Arbeidstilsynet går til ny kjempeaksjon i bemanningsbransjen. Normalt er det brudd på arbeidsmiljøloven i sju av ti tilsyn rettet mot sosial dumping. Bransjene som skal under lupen for sin bruk av innleid arbeidskraft er i første omgang helsesektoren, som sykehjem, hjemmepleie og sykehus. Men også renholdsbransjen, restaurant- og byggebransjen vil bli undersøkt. (Dagsavisen, 07.03.11) [Les mer](#) Se også: [Trapper opp tilsynet med utleie og innleie av arbeidskraft](#) (Arbeidstilsynet, 03.03.11)

Leder: Sosial dumping og lovfestet minstelønn.

Fagbevegelsen bruker Adecco-saken til å fortelle at den er imot sosial dumping og kjemper for de svakeste. Men det lyder hult når den samtidig kjemper like hardt mot lovfestet minstelønn i Norge, skriver Dagens Næringsliv. (14.03.11) [Les lederen](#) Se også: [HSH: Glad for at NHO går inn for minstelønn!](#) (HSH, 15.03.11) [Nei til minstelønn](#) (Rogalands Avis, Leder, 15.03.11) [YS kritisk til minstelønn](#) (Fri Fagbevegelse, 11.03.11) [LO avviser minstelønn](#) (LO-Aktuelt, 10.03.11)

AUF vil ha flere i fengsel for grove brudd på arbeidsmiljøloven.

AUF-leder Eskil Pedersen tar til orde for at fagorganisasjonene kan klage inn brudd på arbeidsmiljøloven til dom-stolene. I dag er det opp til offentlige påtalemyndigheter å reise slike straffesaker. AUF mener også at sosial dumping må ha noen konsekvenser, og at flere bør fengsles for grove brudd. (Dagbladet, 24.02.11) [Les mer](#)

Nyhetsaker om lønns- og arbeidsvilkår på sykehjem Adecco Helse

Politirazzia i Adecco-saken. NRK avslørte kritikkverdige arbeidsforhold ved Ammerudlunden sykehjem. Arbeidstilsynet anmeldte Adecco, og politiet gjennomførte i dag en større razzia ved både Ammerudlunden og Midtåsen sykehjem. - Vi har kommet til den fasen i etterforskningen at vi tar kontakt med aktuelle steder, sier politiadvokat Carl Graff Hartmann som er påtaleansvarlig for etterforskningen. (VG, 28.02.11) [Les mer](#)

Tipsflom etter Adecco-saken. Både Arbeidstilsynet og Norsk Sykepleierforbund kan fortelle at flere har meldt ifra om sosial dumping etter at det ble avslørt at Adecco utnytter sine ansatte. – Vi er avhengige av tips om vi skal gjøre jobben vår og oppfordrer flere til å melde fra. Både om du er arbeidstaker som selv utsettes for noe som kan være sosial dumping og om du som pårørende opplever at noe ikke er bra, må du melde fra, sier direktør i Arbeidstilsynet Ingrid Finboe Svendsen. (Dagsavisen, 01.03.11) [Les mer](#)

Andre nyhetssaker om sosial dumping



Kartlegging av sosial dumping. KS skal finne ut om norske kommuners innkjøp av tjenester bidrar til sosial dumping.

Oppdraget er tildelt KMPG AS, og undersøkelsen skal være avsluttet i desember 2011. (Fafo Østforum, 21.03.11) Se også: [Skal kartlegge sosial dumping i kommunene](#) (bygg.no, 28.02.11)

[Ålesund: - Sosial dumping skjer hver dag i kommunen](#) (NRK Møre og Romsdal, 28.02.11)

Europabevegelsen anklager EU for sosial dumping.

I utkast til [nytt politisk program](#) skriver Europa-bevegelsen: "Mens utviklingen av det indre marked har pågått i raskt tempo, har arbeidslivspolitikken kommet på etterskudd. Det har særlig vist seg i det felles arbeidsmarkedet etter utvidelsen av EU i 2004 med sosial dumping over landegrensene. EU-domstolen har avsagt flere dommer som truer de nasjonale avtalesystemene og dermed arbeidstakernes rettigheter." (ABC Nyheter, 14.03.11) [Les mer](#)



Polske sykepleiere. Adecco Helse AS har hatt en ordning hvor de har tilbudt sykepleiere som ønsker språkopplæring i Polen et rentefritt lån for finansiering av opplæringen. Lånet er tilbudt trukket over lønn i opp til 18 måneder. Ordningen blir satt i et svært negativt lys i NRK Dagsrevyen i et innslag om en polsk rykepleier. Ordningen blir nå evaluert, skriver Adecco på sine nettsider. (Adecco, 25.02.11) [Les mer](#)
Se og hør innslaget [Adecco](#) (Dagsrevyen, 24.02.11)

Polske søppelkjørere i Asker sykemeldt. Da Ragn-Sells i november i fjor overtok renovasjons-tjenesten i Asker, startet de med 14 polakker innleid via Adecco. Nå, tre måneder senere, er det kun fem igjen i jobb. Tre er oppsagt, to sa opp selv og fire er sykemeldt på grunn av overarbeid. De fire renovatørene er sykemeldt etter tre måneder med arbeidsuker på 60 timer. (NRK Østlandssendingen, 28.02.11) [Les mer](#) Se også: [Orker ikke mer av råkjøret](#) (Fagbladet, 25.02.11)

Fiskeproduksjon setter bort arbeidet til uten-

landske selskap. Det norske selskapet Fjordlaks eier fiskebruket i Tufjord i Finnmark, men store deler av den daglige driften drives av 19 ansatte fra et litauisk selskap. Altonas har dårligere lønns- og trygdeordninger enn norske bedrifter, og dette reagerer LO på. (NRK Nordnytt, 11.03.11) [Les mer](#)

Se også saker fra NRK Troms og Finnmark: [Regjeringen krever opprydding etter](#) (15.03.11) [Sterke reaksjoner mot Fjordlaks](#) (14.03.11)



Sosial dumping på flerbruksfartøy. - Vi har klare signaler på økt bruk av underbetalt utenlandsk arbeidskraft og vikarer blant prosjektpersonellet innen oljeserviceområdet på flerbruksfartøy, sier OSA-inspektør i Industri Energi, Øyvind Hopland. – Vi har ingenting i mot at det benyttes utenlandsk personell på rigg eller flerbruksfartøy innen oljeservice området, men de skal ha lønn tilsvarende de norske arbeidstakerne, sier han. (Industri Energi, 25.02.11) [Les mer](#)
Se også: [Etterbetaling til underbetalte filipinske sjøfolk](#) (Rogalands Avis, 20.03.11)

VIKARBYRÅDIREKTIV OG BEMANNINGSBRANSJEN



Krever lik lønn for vikarer og ansatte.

Unio krever at vikarer får samme lønns- og arbeidsvilkår som fast ansatte i det offentlige. Også vikarbyråer må følge hovedtariffavtalen. - Det vil være ei fallitterklæring om sosial dumping får spre seg i offentlig sektor. Derfor kreves sterke grep, sier Unio-leder Anders Folkestad til NRK Dagsnytt i dag. (Unio, 01.03.11) [Les mer](#)
Se også: [– Ta kritikken av vikarbruken på alvor](#) (Fagforbundet, 14.03.11)

Mener EU-direktiv kan redde vikarbyråbransjen.

NHO og LO er delvis enige om at en innføring av EUs vikarbyrådirektiv vil bedre arbeidsbetingelsene i bemanningsbransjen. Ifølge statssekretær Jan-Erik Støstad (Ap) i Arbeidsdepartementet tar regjeringen sikte på å avklare vikarbyrådirektivet i løpet av våren. (Nasjonen, 25.02.11) [Les mer](#)

ARBEIDSINNVANDRING

[Temaside om arbeidsinnvandring](#)

Høyre vil gjøre arbeidsinnvandring enklere. I Høyres [petroleumsmelding](#) går det fram at partiet ønsker å endre dagens regelverk slik at det skal bli lettere å hente inn "høykompetent arbeidskraft fra utlandet med arbeidsinnvandring". Oljeindustriens landsforening (OLF) hilser endringer velkommen. (Oilinfo, 15.03.11) [Les mer](#)

Europa trenger midlertidig arbeidsinnvandring.

Europa trenger arbeidskraft, men er "mettet" av integreringsutfordringer. En løsning på dette er midlertidig arbeidsinnvandring, da dette er et bedre svar på den demografiske utfordringen enn permanent innvandring. Det kommer frem i en rapport nylig presentert i Brussel. (Norges EU-delegasjon, 14.03.11). [Les mer](#) Les rapporten fra European Policy Center her: [Temporary and circular migration: opportunities and challenges](#)

ANDRE NYHETER

Tyskland: Kamp mot midlertidige ansettelser og lønnsdumping. Fagorganiserte i Tyskland krever slutt på lønnsdumping og bruk av midlertidige arbeidskontrakter og vil ha lik lønn for likt arbeid. Rundt ti prosent av arbeidsstyrken, eller nær en million arbeidstakere, er midlertidig ansatte via vikarbyråer og utleiefirmaer. Tysk LO frykter at forholdene vil bli enda verre fra 1. mai, da vikarbyråene kan operere nesten uten begrensninger i hele EU-området. (Fri Fagbevegelse, 25.02.11) [Les mer](#)



Ny pamflett: "Polakk". Frekk Forlag arrangerte slippdebatt av ny pamflett. "Polakkene er kommet for å bli. Hvordan vil det gå?" Til å diskutere spørsmålet hadde de invitert representanter for institusjoner som jobber med de polske i Norge til daglig, en politiker og Fafo-forsker Line Eldring. [Les mer om pamfletten](#). Se også: [Kronikk: 100 000 polske naboer](#) (Dagbladet, 12.03.11)
[Unge polakker i Norge](#). (Minerva, 15.03.11)

Fritt fram for NUFer. I dag vil finanskomiteen på Stortinget legge fram innstillingen og fjerne revisjonsplikten for små aksjeselskap. LOs nestleder Tor-Arne Solbakken mener fjerning av revisjonsplikt for de små øker useriøse bedrifters mulighet til regelbrudd, økonomisk kriminalitet og sosial dumping. (LO-Aktuelt, 24.02.11) [Les mer](#)

Hvad er der galt i at hyre en billig polak? En polsk maler koster en fjerdedel af en dansk maler, og det er fuldt ud lovligt at betale den lave hyre. Men moralsk føles det helt forkert, erfarer journalist Morten Runge under arbejdet med en radioudsendelse, hvor han netop udforsker forbrugers dilemma. A4 spørger Morten Runge, om et billigt valg kan blive dyrt købt. (Dansk LOs Ugebrev A4, 28.02.11) [Les intervjuet her](#)

[Bakgrunn](#)
[Deltakere](#)
[Kontakt](#)

Fafø Østforum er en forskningsstøttet møteplass som gir oppdatert kunnskap om virkningene av EU/EØS-utvidelsene, arbeids- og bedriftsvandringer, endringer i politikkutforming og innsikt i praktiske erfaringer. Gjennom seminarer og nettside er Fafø Østforum en kunnskapsleverandør på temaet. Forumet har i dag 18 deltakere - bedrifter, organisasjoner og offentlige instanser. Forumet er åpent for flere deltakere. Interesserte kan ta kontakt med Fafø Østforums prosjektleder [Line Eldring](#).

[FoU](#)
[Off dokumenter](#)
[Statistikk](#)
[Andre publ](#)
[Fafø Østforum publ](#)

På [nettsiden](#) finner du nyhetsklipp om EU-utvidelsen, informasjon om Fafø Østforums aktiviteter, derav program for kommende seminarer og foredragsfoiler fra tidligere seminarer. I Kunnskapsbasen finner du en rekke publikasjoner, se linker i venstre kolonne.

[Bestill nyhetsbrev](#)
[Avbestill](#)
[Nyhetsbrevarkiv](#)

Om nyhetsbrevet: Fafø Østforums elektroniske nyhetsbrev sendes ut jevnlig, og gir deg informasjon om Østforums seminarer, nye publikasjoner, samt tematisert utvalg av nyhetssaker fra vår nyhetstjeneste. Det er gratis å abonnere på nyhetsbrevet. Utskriftsvennlig pdf-versjon av nyhetsbrevene finner du i nyhetsbrevarkivet.



Kontakt:

Fafø, Postboks 2947 Tøyen, 0608 Oslo. Besøksadresse: Borggata 2b. [Google kart](#)
Tlf: (+ 47) 22 08 86 00. Fax: (+ 47) 22 08 87 00 www.fafø.no